

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus III. De clausulis, & effectu Libelli conventionalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

est, si fiat *per detractionem* : loquendo de superfluum, ac impertinentium detractione communis tenet, fieri posse etiam post litem contestationem ; sicut etiam si detractione fit, quod Reus exinde minus gravetur, aut ab eò minus petatur ; modò nihil detrahatur de substantialibus, vel illis, quæ dispositivè in favorem Rei posita sunt in Libello, *arg. L. 9. C. de liberali causa*, ubi Actor, qui Reum ex ancilla natum dixit, sed simul *Dominum*, quod solum Liberis dabatur, compellavit, non est permissum, ut detraheret vocem *Domini* ; & diceretur agere contra servum.

ARTICULUS III.

De clausulis, & effectu Libelli conventionalis.

503. CUM dixerimus n. 469. Libello quandoque addi quasdam clausulas, quæ dicuntur *salvantes*, ut notat Gonzalez in *c. 1. h. t. num. 7* ; seu, quod idem est, *salvantes*, quasi purgantes omnia vitia Libelli, notandum. 1. Ejusmodi clausulas solâ consuetudine introductas esse, nec aliud obtinere, quàm ut Judex, per tales clausulas requisitus, possit ex officio supplere vitia Libelli, cæteròquin Actori obfuturâ, propterea, quod in expensas pati condemnari possit, si quæ ab ea factæ sint. Not. 2. hæc clausulas, quas subjungemus hoc articulo, vim suam habere solum in Libellis *judicialibus*, non autem *extraordinariis*, & *supplicibus* ; quibus positis :

504. Prima clausula, quæ in fine Libelli communiter apponi solet, est : *super quibus omnibus, & eorum singulis, peto mihi jus, & justitiam ministrari*. De hujus effectu non eodem modo loquuntur Authores, ut videri potest apud Haunold. *tom. 5. tr. num. 175*. Nam Maranta vult, quod solvet omnem ineptitudinem Libelli ; alii, quod vi ejus omnis actio, & remedium, resultans ex narratis, censeatur deductum in judicium ; salvetquè sententiam Libello difformem, conformem tamen intentioni Actoris, licet non satis expressæ ; & Actorem liberet ab expensis, ob ineptitudinem Libelli ; quæ tamen ne-

gant plures apud Scacciam : Unde cum non fundetur in jure scripto, sed solâ consuetudine, secundum quod hæc in cujusquæ Regionis Tribunalibus recepta est, definiri debet.

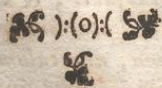
505. Altera clausula (*omni meliori modo*) Judicem obligat ad interpretationem Libelli, prout Actori est utilius, ut diximus *numer. 475*. Tertia est, cum Actor dicit, *quod se non adstringat, &c.* nimirum qualitatibus adventitiis, ac extrinsecis probandis, si quæ fortassis Libello non necessariæ, ac redundantes insertæ forent. Quarta est, *protestatio de expensis* ; nam per eam Libello appositam censetur interpellatus Judex, ut victum condemnet in expensas, esto alias non teneretur. Quinta, cum offerens Libellum protestatur, se non offerre in vim Libelli, sed qualis petitionis ; hanc tamen esse inanem censet Scaccia apud Haunoldum *cit. nisi sit, & quatenus opus sit, vel à jure requiratur* ; quam vis iste existimet, habere vim inducendi processum Summarium, si alias enim causa admittat. Sexta denique est, *salvo jure* ; emendandi ; quæ tamen plus non operatur, quàm emendandi facultatem concessam jure communi ; sic de clausulis allatis Haunoldus *cit.*

506. Quantum pertinet ad alteram tituli in hoc articulo partem, de effectu Libelli, præmittendum, quandoque fieri, quod petatur *editio Libelli*, vel instrumentorum ; pro quo not. per *editionem* Libelli juridicè intelligi exhibitionem Libelli, factam jussu Judicis implorato ejus officio, qui talem sibi exhibitionem fieri postulat ; quam Judex concedere debet, si petentis interfit, præstito tamen juramento calumniæ, quod non faciat hujus causâ ; per *L. 9. §. 3. ff. de edendo* ibi : *Cæterum omnibus postulantis, & jurantis, non calumniæ causâ petere rationes, quæ ad se pertineant, edi jubet* ; & clarius *L. 6. §. 2. eod. ibi* : *exigitur autem ab Adversario jusjurandum, non calumniæ causâ postulare edi sibi* ; quod quidem procedit de jure scripto ; nam de consuetudine quandoque sufficit generale juramentum calumniæ, quod alias lite contestatâ præstatur ad totam causam ; quæ porrò causæ

sufficiant, ut hæc editio peti, & concedi debeat, dicemus in seqq. quibus positus:

507. De effectu Libelli agitur in Authent. *Qui semel*, C. quomodo, & quando, quæ defumpta est ex Novella 112. c. 3. & sic habet: qui semel actionem proponit, sive conventionem judiciariâ, sive precibus Principi oblatis, judiciquæ insinuatis, & per eum adversario cognitis: *neesse habet usque ad finem litem exercere*; Qui, si causam persequi differat, reo postulante, tribus edictis citetur per intervalla triginta dierum, quia vox præconia paucis innotescit. Quæ citatio & per Principem delegatis permittitur, quod locum habet, & si lis cæpta non sit. Quod si vocatus litem detrectet: ei aliud anni spatium indulgetur, intra quod, si cessat, iudex auditis allegationibus præsentis, & perquisita veritate, pronuntiet. Sed nec intra annum veniens auditur, nisi prius Reo litis expensas, quas sustinuerit, inferat. His quoque præstitis, si interrupto duntaxat anno denuo litem deserit, post trium edictorum, & anni unius spatii observationem, *ab omni cadat actione*. Nam ex hoc textu sequitur. 1. quod Actor, post Libellum, per Judicem porrectum Reo, cogatur litem prosequi, & ad finem deducere, si Rei interfit (puta, si expensas fecit) litem cæptam perfici; si verò ejus non interfit, Actorem, etiam post contestatam litem, posse hanc deserere, ut colligitur ex L. *postquam*. 4. C. de pactis, ibi: *postquam liti de prædio mota renuntiasti, causam finitam instaurari posse nulla ratio permittit*. Deinde quod, si Actor, cæptâ lite, ut dictum est, se absentet, ita, ut personaliter conveniri nequeat, per tria edicta citari, & in contumacia constitui possit, prout dicitur in cit. Authent. *qui semel*, in fin.

ARTICULUS. IV.

De Libello Supplici.

508. CUM in jure nostro, de quo agimus; frequens omninò in materia dispensationum per Libellos supplices fieri debeat recurfus ad Summum Pontificem, prout in causis matrimonialibus multis exposuimus l. 4. decret. præsertim q. ult. p. 2. de dispensationibus: & liberæ Apostolicæ non expediantur sine supplicatione, neesse est, Libellos ejusmodi ritè formatos esse. Pro his igitur pauca quædam annotanda duximus; & 1. in supplicatione pro gratia dispensationis in *Bigamia*, not. Nomen, & Cognomen Oratoris necessariò exprimi debere in supplicatione, nec posse illa quacunque de causa in albo relinqui, seu mutari; aliàs enim supplicatio non reciperetur: sicut etiam servatur in oblatione libelli, text. in c. 1. de libell. obl. & in L. 1. ff. de eden. & debere poni extensè, tam in supplicatione, quàm in literis Apostolicis, per Imol. in c. cum accessissent, & ibidem Felinus. verf. *hodie*, de const. neque ea debere mutari; unde etiam si erretur, ut nomen pro nomine ponatur, rescriptum omninò vitatur, quod satis docet gloss. in c. *significante*, V. non de Remensi, & Abb. ibi: *numer. 1. de rescript.* cum nomina ipsa adinventâ sint, ut homo ab homine discernatur, text. in L. ad cognoscendos, C. de ingen. manumiss. Menoch. cons. 173. num. 5.

509. Not. 2. de stylo exprimendum esse, quod Orator sit *Laicus*, si talis est, c. *Si quis deinceps*. 17. q. 7. c. *Messana*, & c. *Sacro sancta*, de elect. c. *causam*, que, de Rescript. 2. Dicecesim Oratoris, vel si nullius sit, hoc ipsum, additâ provinciâ, in qua est locus originis, vel domicilii ejus. 3. qualitatem, & provenientiam Bigamiæ v. g. an ex matrimonio cum duabus Virginibus successivè? an tantùm cum una vidua? an cum una virgine, & postea cum vidua? an ex pluribus matrimoniis? an ex matrimonio cum pluribus viduis? Et quamvis Garcia de beneficiis p. 8. c. 3. n. 79. cum Navarro, de Bigam. consil. 2. & alijs dicat, quod, si quis ter, vel quater